

автор | Ігор Тимків,
аналітик ринку
зернових культур

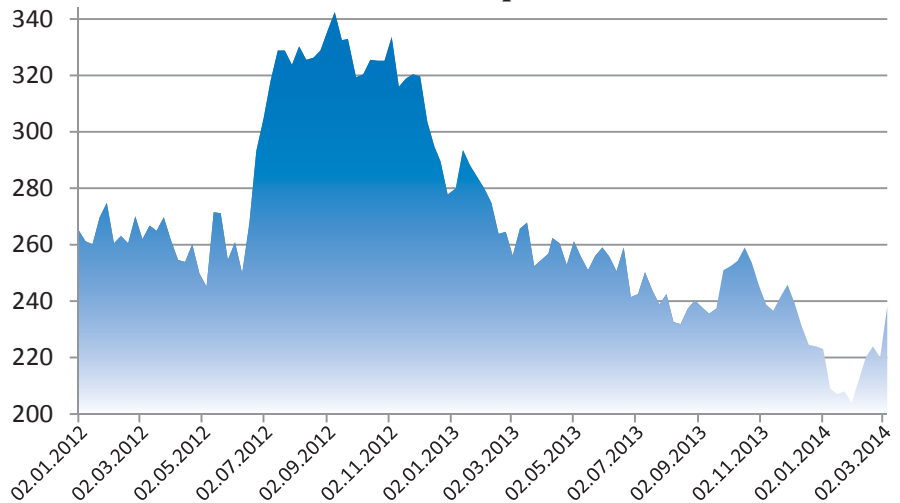
Аналітичний огляд ринку зернових культур за березень 2014 р.

Пшениця

У щомісячному звіті Міністерства сільськогосподарства США показники балансу пшениці не зазнали значних змін і практично збіглися з очікуваннями операторів ринку. Прогноз світового виробництва пшениці в сезоні 2013/14 склав 712,7 млн т, що на 0,8 млн т більше, ніж оцінювалось місяцем раніше. Оцінку виробництва пшениці було підвищено для Індії на 1 млн т — до 93,5 млн т і для Австралії на 0,5 млн т — до 27 млн т. Зниження оцінки виробництва пшениці спостерігалось тільки для Китаю на 0,3 млн т — до 121,7 млн т. Світова торгівля пшеницею в поточному сезоні була оцінена в 158,4 млн т, що на 2,9 млн т більше, ніж прогнозувалось минулого місяця. Оцінка експорту пшениці з країн ЄС-28 була підвищена на 1,5 млн т — до 29 млн т, експорт російської пшениці прогнозується на рівні 17,5 млн т, що на 1 млн т більше, ніж оцінювалось місяцем раніше. Кінцеві запаси пшениці у світі у 2013/14 МР були оцінені в 183,8 млн т, що всього на 0,1 млн т більше, ніж прогнозувалось у лютневому звіті.

Протягом звітного періоду ціновий тренд на ринку пшениці був однозначно підвищувальним. Біржові котирування та фізичні ціни пшениці демонстрували зростання практично в усіх регіонах світу. Після того як світ сколихнула новина про військову інтервенцію Росії на територію України біржові котирування почали різко зміцнюватись. Спекулянти скуповували ф'ючерсні контракти, очікуючи, що найближчими тижнями експортні відвантаження пшениці з України можуть суттєво скоротитись, а то й зовсім призупинитись. Додаткову підтримку ціновому

Тижневий графік найближчого контракту пшениці на Чиказькій біржі, \$/т

рівню пшениці надав високий експортний темп європейської та американської пшениці. Станом на 4 березня Європейська комісія видала ліцензії на експорт 20,8 млн т м'якої пшениці. Цей показник на 7,1 млн т перевищує цифру, яка була зафіксована за аналогічний період минулого маркетингового року. Станом на 27 лютого експортні продажі американської пшениці досягли 28,6 млн т, що складає близько 91% від прогнозу, який дають експерти МСГ США за весь маркетинговий рік. Відзначимо також несприятливі погодні умови на території Сполучених Штатів Америки, які також позитивно позначились на ціновому рівні пшениці. Трейдери очікували, що щомісячний звіт МСГ США надасть додаткову підтримку ціновому рівню пшениці, проте в ньому не виявилось ніяких сюрпризів для прибічників підвищувального тренду, і після його публікації котирування пішли вниз. Протягом звітного

Світовий баланс пшениці, млн тонн

	2011/12	2012/13*	2013/14*	2013/14, %
Перехідні запаси				
Китай	55,946	53,960	57,680	6,89
Індія	19,950	24,200	19,000	-21,49
США	20,211	19,538	15,189	-22,26
Україна	5,162	2,423	3,057	26,17
Всього	199,372	175,843	183,810	4,53
Виробництво				
ЄС-28	138,411	133,878	142,886	6,73
Китай	117,400	121,023	121,720	0,58
Індія	86,870	94,880	93,510	-1,44
Україна	22,324	15,761	22,278	41,35
Всього	697,500	656,339	712,715	8,59
Імпорт				
Єгипет	11,650	8,300	10,500	26,51
Китай	2,933	2,960	8,500	187,16
Бразилія	7,052	7,548	7,500	-0,64
Україна	0,084	0,100	0,100	0,00
Всього	153,797	147,129	158,423	7,68
Споживання				
Китай	122,500	125,000	125,500	0,40
ЄС-28	127,234	120,000	117,250	-2,29
Індія	81,404	83,822	92,230	10,03
Україна	14,950	11,800	11,500	-2,54
Всього	697,109	679,439	704,824	3,74
Експорт				
США	28,142	27,695	31,500	13,74
ЄС-28	16,691	22,621	29,000	28,20
Австралія	23,031	21,269	18,500	-13,02
Україна	5,436	7,190	10,000	39,08
Всього	153,797	147,129	158,423	7,68

* – прогноз USDA

періоду інвестиційні фонди масово покривали свої короткі позиції, що також підтримало ціни. Зазначимо, що висока пропозиція пшениці з Індії незначно обмежувала зростання цінового рівня. В окремі дні натиск на біржові котировання здійснювала фіксація прибутку трейдерами, які займали довгі позиції. **Наш прогноз.** Наступними місяцями оператори ринку приділятимуть значну увагу погодним умовам у країнах північної півкулі, саме погодний фактор відіграватиме головну роль у ціноутворенні пшениці. У разі якщо погодні умови в більшості регіонів світу будуть сприятливими, ми не бачимо якихось фундаментальних факторів, які продовжували б підтримувати ціни на пшеницю. Найімовірніше, ціновий рівень пшениці деякий час перебуватиме у фазі консолідації, проте в далекострокій перспективі ціни будуть знаходитись під натиском.

Український ринок

Протягом звітного періоду український ринок пшениці суттєво зміцнів. Підвищенню цінового рівня пшениці слугували такі фактори:

- суттєве ослаблення української гривні. У зв'язку з нестабільною політичною ситуацією в Україні на початку березня курс української гривні до американського долара зріс до рекордної відмітки, буквально за один тиждень американський долар зміцнів на 35% до української гривні. Це дало змогу експортноорієнтованим компаніям суттєво підняти свої закупівельні ціни;
- низька пропозиція пшениці від аграріїв. Незважаючи на підвищення цінового рівня пшениці, фермери не поспішали реалізовувати великі партії пшениці. У цьому немає нічого дивного, адже аграрії завжди відмовляються продавати свій товар на зростаючому ринку, очікуючи подальшого зміцнення цін;
- високий попит на пшеницю з боку переробної галузі. Борошномельні підприємства минулого місяця активно піднімали свої закупівельні ціни, оскільки потребували

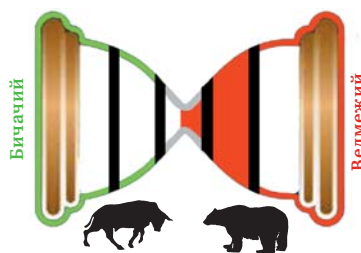
поповнення своїх запасів зерна. Зауважимо, що деякі малі підприємства навіть були змушені частково призупинити свою діяльність у зв'язку з відсутністю сировини.

Минулого місяця закупівельні ціни трейдерських компаній на продовольчу пшеницю на умовах поставки СРТ–порти Чорного та Азовського морів склали 2050–2300 грн/т, що в середньому на 200 грн/т більше, ніж рівень цін, зафіксований місяцем раніше. Фуражну пшеницю експортноорієнтовані компанії на аналогічних умовах поставки були готові закуповувати за 1950–2100 грн/т, що в середньому на 150 грн/т більше, ніж минулого місяця.

Протягом звітного періоду борошномельні підприємства підняли свої закупівельні ціни на продовольчу пшеницю в середньому на 150 грн/т і готові були її закуповувати за цінами 2000–2200 грн/т на умовах поставки СРТ–завод.

Минулого місяця зовнішньоекономічну діяльність трейдерів не можна назвати активною, проте ціновий рівень на продовольчу пшеницю незначно зріс, а ціни на фуражну пшеницю не зазнали змін. Продовольча пшениця на умовах поставки FOB–порти Чорного та Азовського морів пропонувалась за цінами 270–285 \$/т, що в середньому на 5 \$/т більше, ніж попереднього місяця. Зовнішньоекономічні контракти на фуражну пшеницю укладались за цінами 240–285 \$/т, як і місяцем раніше.

Наш прогноз. Наступного місяця ми очікуємо подальшого зниження торговельної активності пшеницею в портах, що є сезонним фактором. На сьогодні попит на українську пшеницю знаходиться на відносно низькому рівні. Найімовірніше, відвантаження української пшениці будуть проходити незначними партіями. Низька пропозиція пшениці

від аграріїв може змусити переробні підприємства надалі піднімати свої закупівельні ціни, проте суттєве зростання цін навряд чи матиме місце.

Фактори зростання:

- нестабільна політична ситуація в Україні;
- високий експортний темп європейської та американської пшениці;
- несприятливі погодні умови у США;
- покриття коротких позицій інвесторами.

Фактори зниження:

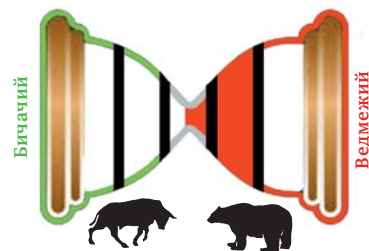
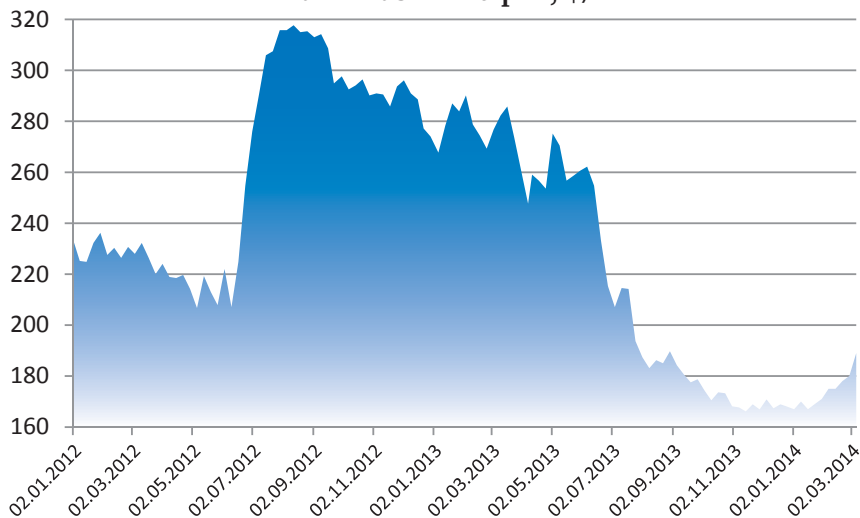
- висока пропозиція пшениці з Індії;
- фіксація прибутку трейдерами.

Кукурудза

У березневому звіті МСГ США основна увага операторів ринку була сконцентрована на кінцевих запасах кукурудзи у світі, які, як очікувалось, повинні були бути скориговані в бік зниження. Проте експерти американського Міністерства сільгоспу підвищили цей показник на 1,2 млн т — до 158,5 млн т. Зростання цього показника відбулось на фоні підвищення прогнозу запасів у Китаї на 0,7 млн т — до 72,2 млн т, в ЄС-28 на 0,2 млн т — до 5,8 млн т та деяких інших регіонах. Кінцеві запаси кукурудзи в США були оцінені в 37 млн т, що на 0,6 млн т менше, ніж прогнозувалось місяцем раніше. Зауважимо, що оцінку світового виробництва кукурудзи також було переглянуто в бік підвищення, вона склала 967,5 млн т, що на 0,9 млн т більше, ніж прогнозувалось місяцем раніше. Багато операторів ринку очікували, що аналітики МСГ США знизять прогнози урожаю кукурудзи в Бразилії та Аргентині, проте цього не відбулось. Оцінка виробництва кукурудзи в Бразилії залишилась на рівні 70 млн т, для Аргентини ця цифра була на рівні 24 млн т. Показник виробництва кукурудзи в Україні також не зазнав змін — 30,9 млн т. Світова торгівля кукурудзою в 2013/14 МР була оцінена в 113 млн т, що на 0,5 млн т більше, ніж прогнозувалось місяцем раніше. Експортні відвантаження американської кукурудзи було оцінено в 42 млн т, що на 1 млн т більше, ніж у минуломісячному звіті. Оцінку експорту кукурудзи

Тижневий графік найближчого контракту кукурудзи на Чиказькій біржі, \$/т

Фактори зростання:

- активний експортний темп американської кукурудзи;
- нестабільна політична ситуація в Україні;
- підвищувальна цінова тенденція на ринку пшениці;
- покриття коротких позицій інвесторами.

Фактори зниження:

- фіксація прибутку інвесторами та технічні продажі ф'ючерсних контрактів у окремі дні.

з країн ЄС-28 знижено на 0,5 млн т — до 2 млн т. Експорт української кукурудзи оцінено в 18,5 млн т (без змін щодо лютого звіту).

Протягом звітного періоду ціновий тренд кукурудзи був підвищувальний. Головний фактор зростання цін на світовому ринку кукурудзи — високий експортний темп американської кукурудзи. Станом на 27 лютого експортні зобов'язання Сполучених

Штатів Америки щодо кукурудзи склали 37,6 млн т, це близько 90% від того показника, який прогнозують експерти МСГ США за весь сезон. Такий високий експортний темп американської кукурудзи можна пояснити відносно низькими цінами на неї та несприятливу політичну ситуацію, яка склалась в Україні. Світові імпортери за останні тижні різко знизили закупівлю української кукурудзи. Оператори ринку побоюються, що ситуація в Україні може призвести до значного скорочення експортних відвантажень української кукурудзи або й узагалі до часткового призупинення експорту. На фоні цих подій інвестиційні фонди масово виходили з коротких позицій, що здійснило додаткову підтримку біржовим котированням кукурудзи. Проте після виходу березневого звіту МСГ США ціни на кукурудзу різко знизились, оскільки трейдери очікували зниження оцінки кінцевих запасів кукурудзи у світі. **Наш прогноз.** Деякі аналітики вважають, що підвищувальна цінова тенденція кукурудзи триватиме в подальші місяці. Проте, враховуючи той факт, що пропозиція та запаси кукурудзи у світі знаходяться на високому рівні, ми не очікуємо суттєвого зміцнення цього ринку. Найближчими місяцями трейдери приділятимуть велику увагу по-східній кампанії кукурудзи в США, яка також буде одним із головних ціноутворюючих факторів на ринку.

Український ринок

Протягом звітного періоду український ринок кукурудзи характеризувався суттєвим зміцненням як експортного, так і внутрішнього цінового рівня. Головними факторами, які підтримували ціни кукурудзи, були:

- зміцнення світового ринку кукурудзи. Підвищувальна цінова тенденція кукурудзи в США підтримала і експортний рівень цін української кукурудзи, що, в свою чергу, слугувало зростанню цін на внутрішньому ринку;
- суттєве ослаблення української гривні. Враховуючи, низький курс української гривні, експортноорієнтовані компанії мали змогу значно підвищити свої закупівельні ціни на кукурудзу;
- високий попит на кукурудзу з боку трейдерів. Українські компанії за останні місяці активно укладали зовнішньоекономічні контракти на кукурудзу, і для того, щоб покрити ці контракти, компанії потребують великої кількості зерна.

Протягом минулого місяця закупівельні ціни трейдерських компаній на кукурудзу на умовах поставки СРТ-порти Чорного та Азовського морів склали

Світовий баланс кукурудзи, млн тонн

	2011/12	2012/13*	2013/14*	2013/14, %
Перехідні запаси				
Китай	59,335	65,570	72,200	10,11
США	25,122	20,859	36,993	77,35
Бразилія	16,010	14,310	9,910	-30,75
Україна	1,051	1,197	3,547	196,32
Всього	132,458	133,995	158,470	18,27
Виробництво				
США	313,949	273,832	353,715	29,17
Китай	192,780	205,614	217,730	5,89
Бразилія	73,000	81,000	70,000	-13,58
Україна	22,838	20,922	30,900	47,69
Всього	885,987	862,845	967,516	12,13
Імпорт				
Японія	14,892	14,412	15,500	7,55
ЄС-28	6,113	11,351	11,000	-3,09
Мексика	11,172	5,676	11,500	102,61
Україна	0,050	0,050	0,050	0,00
Всього	103,753	100,085	112,95	12,85
Споживання				
США	279,035	263,579	297,193	12,75
Китай	188,000	202,000	216,000	6,93
ЄС-28	69,500	69,300	73,500	6,06
Україна	7,800	8,100	10,100	24,69
Всього	882,624	860,302	943,719	9,70
Експорт				
США	38,428	18,275	42,000	129,82
Бразилія	12,674	26,044	21,000	-19,37
Аргентина	16,501	22,786	13,000	-42,95
Україна	15,157	12,726	18,500	45,37
Всього	103,753	100,085	112,95	12,85

* – прогноз USDA

1800–1950 грн/т, що в середньому на 300 грн/т більше, ніж попереднього місяця.

У звітний період зовнішньоекономічні контракти на кукурудзу на умовах поставки FOB–порти Чорного та Азовського морів уклалися за цінами 225–235 \$/т, що в середньому на 15 \$/т більше, ніж минулого місяця.

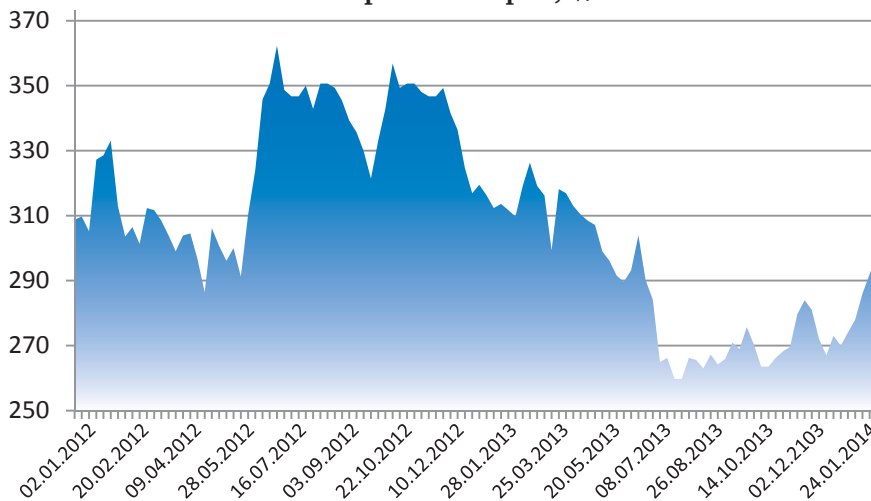
Наш прогноз. Наступними тижнями попит на кукурудзу з боку трейдерів усе ще буде знаходитись на високому рівні, що викликано великою кількістю зовнішньоекономічних контрактів у них на руках. Враховуючи, що пропозиція зерна від аграріїв знаходиться на досить низькому рівні, ми не очікуємо ослаблення ринку найближчими тижнями. Проте підвищувальна цінова тенденція на українському ринку кукурудзи також навряд чи матиме місце.

Ячмінь

У щомісячному звіті МСГ США оцінка виробництва ячменю у світі в 2013/14 МР була підвищена на 0,7 млн т — до 145,6 млн т. Виробництво ячменю в Австралії було скориговано в бік підвищення на 1 млн т — до 9,6 млн т, в країнах ЄС-28 — у бік зниження на 0,2 млн т — до 59,7 млн т. Світову торгівлю ячменем у поточному сезоні було оцінено в 20,7 млн т, що на 0,5 млн т більше, ніж прогнозувалось місяцем раніше. Експортний потенціал австралійського ячменю підвищено на 0,5 млн т — до 5,5 млн т. Оцінку кінцевих запасів ячменю знижено на 0,5 млн т — до 23,1 млн т. Ціновий тренд ячменю протягом звітного періоду можна охарактеризувати як підвищувальний. Зростання цін на ячмінь насамперед було викликано зміцненням сусідніх ринків фуражних зернових культур — пшениці та кукурудзи. Проте зростання цін було обмежено низьким попитом імпортерів на ячмінь.

Наш прогноз. Наступними місяцями ціновий тренд ячменю і надалі в основному залежатиме від ситуації на ринку фуражних зернових. Темп світової торгівлі ячменем наступного місяця і надалі знаходитиметься на низькому рівні.

Тижневий графік найближчого контракту ячменю на Паризькій біржі, \$/т

Світовий баланс ячменю, млн тонн

	2011/12	2012/13*	2013/14*	2013/14, %
Перехідні запаси				
ЄС-28	6,085	4,712	5,104	8,32
Саудівська Аравія	2,728	2,703	3,378	24,97
Іран	1,378	1,778	1,378	-22,50
Україна	1,172	1,003	0,833	-16,95
Всього	22,600	20,680	23,107	11,74
Виробництво				
ЄС-28	51,897	54,818	59,711	8,93
Росія	16,938	13,952	15,357	10,07
Канада	7,892	8,012	10,250	27,93
Україна	9,098	6,935	7,561	9,03
Всього	134,215	130,630	145,603	11,46
Імпорт				
Саудівська Аравія	8,600	10,000	8,000	-20,00
Китай	2,541	2,184	2,800	28,21
Японія	1,257	1,356	1,300	-4,13
Україна	0,030	0,030	0,030	0,00
Всього	21,371	22,089	20,660	-6,47
Споживання				
ЄС-28	51,200	51,300	53,700	4,68
Росія	14,300	12,100	12,800	5,79
Саудівська Аравія	7,225	8,525	8,825	3,52
Україна	6,300	5,000	5,200	4,00
Всього	136,204	132,509	143,145	8,03
Експорт				
Аргентина	3,631	3,647	3,000	-17,74
Австралія	5,819	4,621	5,500	19,02
ЄС-28	3,621	6,473	4,500	-30,48
Україна	2,166	2,659	2,500	-5,98
Всього	21,371	22,089	20,660	-6,47

* – прогноз USDA

Фактори зростання:

- підвищувальна цінова тенденція на ринку фуражного зерна.

Фактори зниження:

- низький попит імпортерів.

Український ринок

Минулого місяця український ринок ячменю зміцнівся, що було викликано насамперед підвищувальною ціновою тенденцією всього зернового комплексу. Закупівельні ціни трейдерів на ячмінь на умовах поставки СРТ–порти Чорного та Азовського морів знаходились на рівні 1750–1950 грн/т, що в середньому на 150 грн/т більше, ніж місяцем раніше. Експортні ціни на ячмінь на умовах поставки FOB–порти Чорного та Азовського морів розмістились на рівні 240–245 \$/т, що і місяцем раніше.

Зазначимо, що торгівля ячменем протягом звітного періоду знаходилась на дуже низькому рівні.

Наш прогноз. Наступного місяця на українському ринку ячменю і надалі спостерігатиметься низька торговельна активність. Ціновий рівень цін ячменю навряд чи зазнаватиме значних змін. ©